

TEDDY GUMMERUS

Teddy Gummerus föddes 1939 i Stockholm som son till författaren Edvard Gummerus, men redan efter något år flyttade familjen till enkla förhållanden i Björbo. Modern var ryska och fadern finlandssvensk, en språkförbistring som faktiskt medförde att man normalt talade franska i hemmet, och att Teddy lärde sig svenska först genom sina lekkamrater. Han gick de första skolåren i Lövsjön, där Edvard just fått tjänst som lärare, men efter ett par år flyttade man till Strängnäs. Det berättas att Teddy tidigt visade stor självständighet och ett oberoende av omgivningens eventuella reaktioner. Under tiden i Dalarna försvann han ibland flera dagar i sträck ut i skogen med metkrokar och en kaffepanna, och i Strängnäs forslade han sina böcker i en barnvagn till skolan.

När Teddy var fjorton år flyttade resten av familjen till Italien, medan han och den äldre brodern stannade kvar i lägenheten i Strängnäs. Han gick läroverket utan att ta slutexamen, och han tog en del ströjobb, bland annat som springpojke och en tid som plantsättare i Jokkmokk. Sjutton år gammal vistades han ett år hos föräldrarna i Italien, och av en ren tillfällighet fick han genom fadern arbete som diskare på passage-rarfartyget Kungsholm, som låg för ankar i Neapel. Under året till sjöss – med en jordenruntsegling och ett tjugotal färder mellan New York och Göteborg – avancerade han till nattsteward.

Ett år på Brunnsviks folkhögskola följde – där Alf Ahlberg gjorde starkt intryck – och sedan flytt till Göteborg. Teddy arbetade bland annat på Lillhagens mentalsjukhus och bodde i en rivningslägenhet i Landala, och det var nu tankarna på ett författarskap började väckas. Han var nämligen aktiv fredsvän och skrev i samband därmed på en diktsamling som aldrig kom ut, *Atomskugga*. Under den här tiden träffade han också sin blivande hustru Barbro och flyttade så gott som omedelbart in hos henne, trots att hon delade lägenhet med tre andra unga damer.

1963–1964 gick Gummerus journalisthögskolan och började på allvar skriva kulturartiklar, och 1965 köpte han och Barbro Lövkullens skola i Grangärde finnmark, uppehållsorten de närmaste trettio åren. Efter skilsmässan 1995 flyttade han till Borlänge som kulturansvarig vid landstinget. Under hela den här tiden arbetade han som kulturjournalist, framför allt i *Arbetet*, gärna tillsammans med hustrun och ibland med fotografen Hans Erixon, och han var på många sätt kulturellt och kulturpolitiskt aktiv.

Romanexperimenten började efter ankomsten till Lövkullen, men debuten dröjde till 1977 då en, egentligen sammanhörande, trilogi var klar. Förlaget insisterade dock på en separering av romanvärlden, och därmed publicerades *Romanen om Jorg* och *Romanen om Amos* 1977 och *Nago* 1978. I och med att även Barbro Gummerus kom ut med en roman 1977 fick de båda stor uppmärksamhet i media som författarpar. Gummerus skrev ytterligare två romaner, *Den röda fjärilen* 1987 och *Sorgmanteln* 1989, och sammanlagt kom författarskapet att omfatta tretton volymer. Han skrev konstböcker om Mårten Andersson och Svante Rydberg, ett par ungdomsböcker, lyrik (samlingen *Allmäntillstånd* och prosalyriken i *Ur ett landskap*) och han samlade ett antal av sina berättelser i *Lunch med Marco Polos mamma*.

BIBLIOGRAFI

ROMANER. *Romanen om Jorg* 1977 – *Romanen om Amos* 1977 – *Nago* 1978 – *Den röda fjärilen* 1987 – *Sorgmanteln* 1989

BERÄTTELSE. *Fem brev från byn* 1991 – *Lunch med Marco Polos mamma: berättelser om sällsamma måltider* 1995

LYRIK. *Ur ett landskap* (prosalyrik, bild Göran Nilsson) – *Allmäntillstånd: dikter* 1985

UNGDOMS BöCKER. *Archimedes på rymmen* 1979 – *Archimedes på spåret* 1980

ÖVRIGT. *Mårten Andersson* (konstnärsskä) 1978 – *Inre landskap* (konst Svante Rydberg) 1992

LITTERATUR. Lars Furuland, *Författare i Dalabergslagen* 1997: 34–36

© Tommy Danielsson